

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

NOTAT

Det er afgørende vigtigt for god dyrevelfærd under transport, at dyrene er egnede til transporten – men ansvaret for at sikre, at dyrene er egnede til transport er ikke fordelt mellem aktørerne, og chaufføren og vognmanden efterlades med et ansvar, som denne ingen kompetence har for at vurdere. Det giver anledning til dårligt arbejdsmiljø og manglende retssikkerhed.

Chaufføren skal være klogere end dyrlægen for dansk praksis er, at chaufføren dømmes, selv om denne har en dyrlægeerklæring på, at dyrene er egnede til transport. **Chaufføren skal have røntgensyn**, for dansk praksis er, at chaufføren dømmes, hvor en skade på et dyr først findes efter, at det er slagtet, dvs. hvor den kontrollerende dyrlæge på slagteriet heller ikke ser skaden. I begge tilfælde gælder det også indre skader på dyret.

Fortjeneste ved lovbrud er 0 kr., 100 % kontrol, bøde 7.000 kr. Ved en førstegangsforsæelse dømmes chaufføren jf. dansk praksis typisk 7.000 kr. og vognmanden 14.000 kr. Chaufføren er timelønnet og har intet incitament for at medtage et dyr, der ikke er egnet til transport. Vognmanden tjener – alt efter dyreart – mellem 15-100 kr. for at transportere et dyr. Incitamentet for at medtage et dyr, der ikke er egnet til transport, er således ikke til stede. Alle dyr underlægges en kontrol af Fødevarestyrelsens dyrlæger ved ankomsten til slagteriet eller samlestalden.

Chaufføren og vognmanden kan få frakendt retten til at køre med dyr, uden at et dyr har været uforsvarligt behandlet, for udover bødestraf kan chaufføren og vognmanden straffes med klip, hvor tre klip udløser en betinget frakendelse af retten til at køre med dyr og det fjerde klip, inden for tre år, en ubetinget frakendelse. Klip gives også for forsæelser, hvor der ikke er tale om uforsvarlig behandling af dyr i henhold til begrebet i Dyrevelfærdsloven.

DTL og 3F anbefaler, at ansvaret for dyrevelfærden fordeles mellem aktørerne, således at de hver især får ansvar for det, de har indflydelse på.

At vurdere om et dyr er transportegnet kræver kendskab til dyrets sygehistorie. Derfor skal landmanden have ansvaret for, at de dyr, der sættes ud til transport er egnede til den bestilte transport.

Adspørges besætningsdyrlægen forinden, skal dennes erklæring være gældende og øvrige aktører ikke anklages.

Chaufføren skal være ansvarlig for dyrenes velfærd under transporten samt bilens anvendelse. Chaufføren skal have et medansvar for, at dyr, der læsses, er egnede til transporten, men skal kun anklages og straffes for at have medtaget et dyr med en skade, hvis han med rimelighed burde have set det.

Vognmanden skal have ansvar for planlægningen af transporten, bilens tilstand samt instruktioner og uddannelse til chaufføren.

Uddybning

Forordningen fastsætter, at dyrene skal være egnede til den planlagte transport, dvs. de må ikke have fysiologiske skavanker eller undgå en patologisk proces. Forordningen fastsætter overordnet, at afsenderen (typisk landmanden) og transportøren har et ansvar for at vurdere dyrenes transportegnethed.

I dansk praksis omkring anklage og straf har landmanden, chaufføren og vognmanden et ligeligt ansvar for dyrene – også i de tilfælde, hvor vognmanden ikke er til stede under læsningen af dyrene.

Landmanden vurderer dyrene i forbindelse med, at de udplukkes i stalden og sættes i udleveringsrum. Chaufføren må af hensyn til smittefare typisk ikke gå ind i udleveringsrummet og tilser derfor dyrene, mens de løber op ad læsserampen.

En grundig vurdering af dyrenes transportegnethed skal inkludere viden om dyrenes sygehistorie. Denne har chaufføren ikke. Ikke altid viser dyrene tegn på skader, når de løber om bord på lastbilen, og chaufføren har derfor ikke mulighed for at afvise dem hos afsenderen. Dyrenes skader viser sig så ved ankomsten, hvor et klassisk eksempel er en ældre benskade, der er brudt op igen under transportens bevægelser. Et andet klassisk eksempel er, at grisene har et sår under en brok: Et sår er vanskeligt at se, mens dyrene går op på bilen, da det sidder under grisen, og som regel er dyrene ikke så rene, at et lille sår kan ses.

Chauffører og vognmænd straffes også i de tilfælde, hvor den kontrollerende dyrlæge har været i tvivl om dyrets tilstand og afventet sin endelige konklusion til efter slagtingen, hvor dyrets indre kan ses.

Det ses, at besætningsdyrlægen og Fødevarestyrelsens dyrlæger, der kontrollerer ved ankomsten til slagteriet og samlestederne er uenige om, hvorvidt et dyr er transportegnet. Ud over at det understreger, at der er tale om subjektive vurderinger, er det i sådanne sager urimeligt at pålægge chaufføren endelige vognmanden – med en langt mindre veterinærfaglig ekspertise end landmanden og dyrlægen – straf.

Transportbranchen har et dårligt arbejdsmiljø grundet reglerne. Det giver høj stress, når krav i arbejdet ikke matcher operatørernes kompetencer – og dette er ikke et problem, der kan løses gennem øget uddannelse af chauffører og vognmænd, men gennem en definering af aktørernes ansvarsområder, og placering af straf alene inden for de områder, som de reelt kan gøre en forskel på.

Vedlagt er Landsretsdøm, der eksemplificerer ovenstående

Vedlagt er Landsretsdøm, hvor en transportør straffes for transport af dyr med et sår på en brok, selv om der var en dyrlægeerklæring på, at det kunne medtages. Såret var til stede på tidspunktet for dyrlægens vurdering. Fødevarestyrelsens dyrlæge på slagteriet var i tvivl om, hvorvidt dyret var egnet til transport, og afventede sin endelige konklusion til efter slagtingen, da det er lettere at vurdere et dyr, når det er slagtet.

Vognmanden, der selv var chauffør på transporten, blev straffet med bøde på 13.000 kr.

RETTE I VIBORG

DOM

afsagt den 21. september 2011

Rettens nr. 2128/2011

Politiets nr. 4100-89110-00145-10

Anklagemyndigheden

mod

[redacted] *vognmand*

[redacted]

[redacted]

og

[redacted]

[redacted] *landmand*

[redacted]

[redacted]

Anklageskrifter er modtaget den 28. juli 2011.

vognmand

[redacted] er tiltalt for overtrædelse af:

dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1, bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35, stk. 1, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 transportforordningen artikel 3, stk. 1, litra b, sammenholdt med bilag I, kap I, pkt 1 og 2 litra b, ved i forbindelse med sit erhverv som vognmand den 25. november 2010 at have behandlet en gris (leveringsnummer [redacted] tilhørende [redacted])

[redacted] uforsvarligt, idet han transporterede grisen fra besætningsadressen til slagteriet Jutland Meat, Havnevej 8, 7600 Struer, selv om grisen havde et stort navlebrok på 21 cm i diameter med flere åbne sårddannelser på broksækken, hvorfor grisen ikke var transportegnet, og hvorved dyret i forbindelse med transporten har været udsat for unødigt lidelse og uforsvarlig behandling.

landmand

[redacted] er tiltalt for overtrædelse af:

dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1, bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35, stk. 1, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 transportforordningen artikel 3, stk. 1, litra b, sammenholdt med bilag I, kap I, pkt. 1 og 2 litra b, ved i forbindelse med udøvelse af sit erhverv som landmand på besætningsadressen [redacted]

[redacted] torsdag den 25. november 2010 at have leveret en gris (leveringsnummer [redacted]) til slagteriet Jutland Meat, Havnevej 8, 7600

side 2

Struer, selv om grisen havde et stort navlebrok på 21 cm i diameter med flere åbne sårdannelser på broksækken, hvorfor grisen ikke var transportegnet, og hvorved grisen i forbindelse med transporten har været udsat for unødigt lidelse og uforsvarlig behandling.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

De tiltalte har nægtet sig skyldige.

Sagens oplysninger

landmand

[redacted] har forklaret, at han driver landbrug bl.a. fra [redacted] men at den i sagen omhandlede gris er hentet fra hans besætning på en anden adresse. Der blev den samme dag hentet i alt 20 grise fra hans besætning af chauffør [redacted]. Dagen forinden havde han haft dyr læge til 5 af grisene, der gik i en sygefold, som det også fremgår af dyrlægens attest. Dyrene havde brok men ingen sår derpå. På de billeder, der er fremlagt på sagen som bilag 9, bærer dyret på de to første billeder hans leveringsnummer 19688, som ikke fremgår af de næstfølgende billeder, og dyret er skåret i stykker. De billeder, der fremstiller en brok med sår, stammer ikke fra hans dyr - det er ikke samme gris på billederne. Den brok, der fremgår af billede nr. 3, er også meget større end de 21 cm., tiltalten vedrører, og den brok, der fremgår af billede 4, er meget forskellig i faconen fra den på billede nr. 3 i faconen. Billede 6, sammenholdt med billede 3, viser brokken fra begge sider, og er derfor ikke det samme dyr. Endeligt bliver der på det sidste billede vist en brok på 11 cm. Han er dog helt enig i, at den brok, billederne viser, er ganske forfærdelig. Brokken på billederne er ikke fra en gris fra hans besætning, i så fald ville dyrlægen ikke have godkendt grisen. Chaufføren ville da heller ikke have taget dyret med. Dyrlægen markerer dyrene med grøn maling efter kontrollen. Det undrer ham, at billederne ikke er blevet tagt, så den grønne streg fremgår. Det undrer ham også, at der fra slagteriet var tale om 3 eller 4 dyr og ikke de 5, der faktisk var. Han tror simpelthen, at der er tale om en fejl. Dyret er med sikkerhed ikke fra hans besætning. Han var til stede, da dyrlæge [redacted] undersøgte dyrene, og dyrlægen krævede også inde under dyrene. [redacted] ville ikke have godkendt en gris, som den sagen vedrører.

dyrlæge, besætningsdyrlæge
vognmand

[redacted] har forklaret, at han som vognmand hentede dyrene fra [redacted]s besætning og blev gjort bekendt med, at de 5 dyr, der havde brok, skulle holdes adskilt fra resten. De 5 dyr blev ført ud for sig selv først og var markeret med grønt. Der var ikke noget unormalt ved de 5 dyr, som han kikkede på. Han så ingen have brok, der hang ned, eller have sår på. Man kan kun på en gris konstatere, om der på en brok er sår eller det blot er skidt ved at vende grisen om. Det kan umiddelbart ellers være vanskeligt at se. Han kikker knapt så meget på dyr, der forudgående er blevet kontrolleret

side 3

af en dyrlæge, men han kikker altid på dyrene. Efter transporten til Struer læssede han de 5 grise med brok af separat, og han talte med dyrlægen om, at der var disse 5 dyr med brok, som han herefter overlod til hende.

Fødselsstift. dyrlæge på slagteriet

Dyrlæge [redacted] har forklaret, at hun indgav en anmeldelse i forbindelse med transporten den 25. november 2010. Hun er ansat som dyrlæge på Struer Slakteri, hvor hun hver dag tager imod dyretransporter på rampen. Hun kikker på de dyr, der bliver læsset af, for smitsomme sygdomme og for at konstatere, om dyrene er transportegnede. Dyrene blev denne dag ved 8-tiden leveret af [redacted], der overlod hende transportsedlen. Der var 20 dyr fra [redacted] hvoraf 5 med en dyrlægeattest, der var adskilt, som kom af transporten sidst. Hun så på dyrene fra den ene side, og dyrene blev sat i sygeboks. Hun blev umiddelbart derefter kaldt til slagteriet og aftalte med staldmanden, at hun ville komme tilbage og undersøge grisene, inden de skulle slagtes. Der var ikke andre dyr i sygestalden.

Hun konstaterede ved den efterfølgende, nærmere undersøgelse en navleb-
røkk på 21 cm., som havde et stort sår og to mindre. Da hun undersøgte brok-
sækken, var grisen ikke tilfreds, den syntes ikke om hendes undersøgelse og
havde tilsyneladende smerter. Dyret blev påført mærket V12, så den efter
slagtningen kunne genfindes for nærmere undersøgelse. Leverandørmærket
træder først tydeligt frem, når dyret er slagtet. I efterkontrollen undersøgte
hun grisen nærmere, dyret havde overensstemmende leverandørnummer og
det påførte mærke V12, og der var overensstemmelse for så vidt angår de
fund vedrørende brokken, hun tidligere havde noteret sig. Det store sår tyder
på, at tilstanden har været sådan i længere tid, mindst 3 uger. Hertil kom de
to mindre sår. Tilstanden i lymfeknuderne tydede på et aktivt problem. Det
var i dette tilfælde ikke svært at konstatere såret, særligt det store, som sad
på den ene side, men et fund forudsætter, at man går hele vejen rundt om
grisen. Kanterne på såret var meget tydelige, som det også fremgår af bille-
derne, der er taget uden forudgående afvaskning. De to mindre sår var lidt
vanskeligere at se på grund af de steder, de var placeret. Hvis man kun har
stået på den modsatte side af grisen, som det store sår var placeret, kan man
have ladet den passere uden at se såret.

Broksækken var ikke skåret helt af, da billederne blev taget, hvilket er en
klar instruks for at undgå indsigelser om, at der ikke er tale om samme dyr.
Man er dog nødt til at åbne dyret for at tømme det i forbindelse med slag-
tningen. Hun fik en medarbejder til at holde dyret op, så leverandørnummeret
var synligt, da billedet blev taget. Der var fra tiltalte i alt 5 grise med brok,
hvoraf den ene havde sår. Dette ene dyr blev mærket med V12 for yderligere
sikkerhed for, at det samme dyr blev nærmere undersøgt efter slagting. På
billede 4 i bilag 9 fremgår, at der fra den ene side af broksækken ikke er et
sår at se, det store sår fremkommer på den anden side. De sidste billeder vi-
ser broksækken, da den er skåret af sammen med leverandørnummeret og
V12 mærket. Dyrlægen havde malet dyrene op med grønt, men et sådant
mærke er ikke holdbart. Et holdbart mærke kunne eksempelvis være et mær-

side 4

ke i dyrets øre med et nummer, der blev gengivet i dyrets papirer til sikker identifikation. Der var kun tiltaltes dyr i sygeboksen, og de havde alle 5 en markering med grønt.

En dyrlægeattest af den 24. november 2010 for grise med brok angiver, at 5 grise hos tiltalte [redacted] havde brok. Rubrikken dyreart, signalet og CHR.nr. er udfyldt med "grøn", og det er anført, at der på undersøgelsestidspunktet ikke var sår på broksækken. *landmand*

En køreseddel af 25. november 2010 fra [redacted] Vognmandsforretning, påført chaufførnavnet "[redacted]", angiver, at der blev læsset kl. [redacted] og aflæsset kl. [redacted], og at der blev hentet i alt 150 dyr fra 3 besætninger, deraf 20 fra [redacted] *landmand*

Der har været forevist billeder fra slagteriet af dyret.

Rettens begrundelse og afgørelse

Efter forklaringerne fra de tiltalte om afhentning, transport og aflevering af de 5 grise med brok, der var markeret med grønt, samt forklaringen fra dyrlæge [redacted] om, hvordan hun tog imod grisene på slagteriet, hendes umiddelbare fund på grisen, der blev markeret med V12, og genkendeligheden af grisen på leverandørnummeret og hendes mærke samt fundene i forbindelse med den efterfølgende, nærmere undersøgelse, er det bevist, at iagttagelser og fund, som beskrevet af dyrlæge [redacted] er gjort på et dyr fra [redacted] besætning, og at dyret forudgående var transporteret til slagteriet af [redacted] *vognmand*

Efter forklaringen fra dyrlæge [redacted], sammenholdt med billedmaterialet på sagen, er det bevist, at grisen havde et navlebrok, som beskrevet i tiltalen, at tilstanden var aktiv og påførte dyret smerte, og at tilstanden havde været til stede gennem flere uger, hvorfor det er bevist, at dyret har været udsat for unødigt lidelse og uforsvarlig behandling og ikke var transportegnet. De tiltaltes forklaringer om, at de ikke havde konstateret en navlebrok, som beskrevet i tiltalten, kan ikke føre til et andet resultat.

Straffen fastsættes for hver af de tiltalte til en bøde på 13.000 kr., jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1, bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35, stk. 1, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 transportforordningen artikel 3, stk. 1, litra b, sammenholdt med bilag I, kap I, pkt 1 og 2, litra b.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

vognmand

[redacted] skal betale en bøde på 13.000 kr.

side 5

landmand

██████████ skal betale en bøde på 13.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i dage.

De tiltalte skal hver betale de sagsomkostninger, der vedrører dem.

Lone Drengsgaard

/bjr

MODTAGET

27 APR, 2012

Advokat
[REDACTED]
[REDACTED]

J. nr. [REDACTED]

UDSKRIFT

af

DOMBOGEN FOR VESTRE LANDSRET

DOM

afsagt den 25. april 2012 af Vestre Landsrets 4. afdeling (dommerne Lis Frost, Ulrik Jensen og Linda Hangaard) i ankesag

V.L. S-2250-11

Anklagemyndigheden

mod

[redacted] *vognmand*

[redacted]

[redacted] *advokat*

Retten i Viborg har den 21. september 2011 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 2128/2011).

Påstande

Tiltalte har påstået frifindelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse, dog således at der sker citering af dyreværnslovens § 28, stk. 7, samt tillige transportforordningens artikel 6, stk. 3.

Anklagemyndigheden har for landsretten berigtiget tiltalen, således at der efter "lidelse" indsættes "smerte, angst, varigt men og væsentlig ulempe".

Supplerende oplysninger

Det er oplyst, at dyrlæge *besøtmingsdyrlæge* [redacted] den 10. november 2011 har vedtaget en bøde på 13.000 kr. for overtrædelse af bestemmelser i dyreværnsloven og lov om dyrlæger m.v.

ved i forbindelse med udøvelse af erhverv som dyrlæge den 24. november 2010 at have udvist manglende omhu og samvittighedsfuldhed, idet han udfærdigede dyrlægeattest vedrørende transportegnethed på en gris, der havde en stor navlebrok på 21 cm i diameter med flere åbne sårddannelser på broksækken.

Forklaringer

Tiltalte og vidnet dyrlæge *føddvænsthyl. dyrlæge* [redacted] har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

Tiltalte har supplerende forklaret, at han siden 2007 har drevet vognmandsforretning gennem et anpartsselskab med fire ansatte. Han er enejer af og direktør i selskabet og kører selv som chauffør. Han har gennemgået alle lovpligtige uddannelser, ligesom han i øvrigt følger udviklingen i reglerne for dyretransporter gennem sin faglige organisation. Læsningen af dyrene skete tidligt om morgenen, og han tændte lys, så rampen var belyst. Der var også nogenlunde oplyst i udleveringsrummet, så han kunne se grisene. Han vidste på forhånd, at der skulle 5 grise med bræk med, og han konstaterede, at de var velbefindende. De viste ingen tegn på sygdom, og han så, at en dyrlæge havde godkendt dem til transporten. Han så vist kun grisene fra den ene side. De fem grise blev læsset først, og læsningen foretog uden problemer. Grise holder sammen i flok, og det kan derfor og på grund af skidt være svært at se sårddannelser. Grise søger samtidig mod lyset udenfor. Han stolede måske også på dyrlægens erklæring, selv om han er klar over, at han som transportør også har et selvstændigt ansvar. Hvis han havde set en gris med sår som på sagens fotografier, ville han have afvist den. Ved aflæsning af grisene var der en dyrlæge til stede, men først om eftermiddagen hørte han, at der var problemer med de grise, han havde læsset af.

Dyrlæge *føddvænsthyl. dyrlæge v. slagtnet* [redacted] har supplerende forklaret, at hun ikke havde andre dyreværnssager den pågældende dag, og der er kun en gris, der den dag er blevet mærket V12. Det er hende, der har taget billederne i sagen. Forskellen i broksækkens form på to billeder skyldes, at hun på det ene billede skubber til broksækken for at få den frem i lyset. Alle billeder er af den samme gris, og der er ingen tvivl om grisens identitet. Hun har en klar erindring om grisen. De fem grise med bræk var de sidste, der blev læsset af, og de blev lukket ind i sygeboksen, mens hun måtte udføre andre opgaver, inden hun omkring en halv time senere foretog undersøgelsen. Grisen viste tegn på ubehag, da hun rørte ved broksækken, og trak sig væk fra hende. Efter slagtningen viste sig der sig i såret en binde-

vævskåpe], som er et arvæv, og hun har på denne baggrund vurderet alderen på såret. Sårkanterne er afrundede og der er ikke tegn på frisk blødning, så hun vil afvise, at såret kan være sprunget op under transporten. Såret bærer præg af, at det ikke har fået fred til at hele op, og det har påført grisen lidelse. Hun har jævnligt drøftet problemerne med brokgrise og vigtigheden af en grundig undersøgelse med tiltalte og hans chauffører. Hun har understreget, at ansvar for transportegnetheden er delt, og at chaufføren er den person, der sidst ser grisen.

Landsrettens begrundelse og resultat

Det fremgår af dyrlæge [redacted] forklaring, at det store sår på broksækken umiddelbart var synligt, hvis man så på grisen fra den side, hvor såret var, og tiltalte har erkendt, at en gris med sår på broksækken som på sagens fotografier ikke kan anses for transportegnet. Tiltalte har derfor handlet uagtsomt ved at transportere grisen og derved udsætte grisen for unødigt lidelse og uforsvarlig behandling. Efter de bestemmelser, der er rejst tiltale efter, har transportører et selvstændigt ansvar for transportegnetheden af grise, og det kan ikke fritage tiltalte for dette ansvar, at transportegnetheden var attesteret af en dyrlæge. Det tiltrædes derfor også efter bevisførelsen for landsretten, at tiltalte er fundet skyldig som sket.

Da bødestraffen, der udover de i dommen nævnte bestemmelser tillige fastsættes efter dyreværnslovens § 28, stk. 7, og transportforordningens artikel 6, stk. 3, er passende fastsat, stadfæster landsretten dommen.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Lis Frost

Ulrik Jensen

Linda Hangaard

Udskriften udstedes uden betaling

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 26. april 2012

Agnes Lünd Nielsen
sektionsleder